

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo.mmm@gov.fi

Viite: VN/28062/2023

Asia: Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi eläimille tehtävistä toimenpiteistä ja keinollisen lisäämisen menetelmistä

Eläinlääkäriliitto kiittää mahdollisuudesta lausunnon antamiseen.

Yleiset huomiot

Asetuksessa jää vielä osittain epäselväksi, mitkä sen säädökset koskevat koe-eläimiä. Tätä tulisi tarkentaa ainakin perusteluissa.

Eläinlääkäriliitto katsoo, että eläinten hammashoito tulisi asetuksessa rajata vain eläinlääkäriammattin harjoittajan tehtäväksi. Eläin tulee eläinlajin mukaan rauhoittaa tai nukuttaa hammashoitoa varten, jotta toimenpide on mahdollista tehdä asianmukaisesti ja turvallisesti. Tämän voi tehdä vain eläinlääkäri. Hammas on elävää kudosta ja väärin tehty hammashoito voi pahimmillaan aiheuttaa eläimelle merkittävää kipua ja haittaa. Lievimmilläänkin maallikon tekemä hammashoito yleensä vähintään viivästyttää eläimen saamaa asianmukaista hoitoa.

Pykäläkohtaiset huomiot

2 § Toimenpiteen tekijän kelpoisuus

Ainakin säädöksen perusteluissa tulisi todeta, että toimenpiteen teknisen osaamisen lisäksi sen suorittajan tulisi osata käsitellä kyseistä eläinlajia asianmukaisesti. Ymmärrys kyseisestä eläinlajista ja sen käyttäytymisestä lisäisi toimenpiteen tekijän turvallisuutta ja eläimen hyvinvointia. Lisäksi toimenpiteen suorittajan kannalta olisi mahdollista päästä helpommin ja nopeammin toivottuun lopputulokseen.

3 § Sallitut merkintämenetelmät

Eläinten tunteman kivun kannalta on epäohdonmukaista, että anestesiaa tulee käyttää merkittäessä kissa tai koira tatuoinnilla, mutta tuotantokani ja sika voidaan tatuoida ilman minkäänlaista kivunlievitystä.

Koska koe-eläinten merkintään sovelletaan ensisijaisesti eläinten hyvinvointilakia ja ehdotettua asetusta, perustelumuiotiossa mainituista syistä, olisi tässä tarpeellista määrittää koe-eläinten sallitut merkintämenetelmät ja niiden teon yhteydessä käytettävistä kivunlievityksistä.

Pykälän perusteluissa on erikseen mainittu, että hevosen merkitseminen kuumapoltolla on kielletty. Selvyyden vuoksi samassa kohdassa olisi syytä mainita myös merkintä kylmäpoltolla.

4 § Naudan ja vuohen sarvenaiheiden tuhoaminen ja sarvien poistaminen

Eläinlääkäriliitto pitää erittäin hyvänä muutoksena sitä, että sarvenaiheiden tuhoamisen eli ns nupoutuksen yhteydessä on aina käytettävä kivunlievitystä ja anestesiaa.

Nyt voimassa olevaa lainsäädäntöä on sovellettu siten, että eläinlääkäri on voinut nupouttaa vasikan kuumapoltolla myös vanhempana kuin alle 4 viikon iässä. Sarvenaiheet kehittyvät yksilöllisesti, eikä eläinlääkäriin kutsuminen tilalle nupouttamaan yhtä vasikkaa ole yleensä tarkoituksenmukaista. Eläinlääkäriliitto katsoo, että eläinlääkäriin tulisi voida nupouttaa vasikka myös vanhempana kuin 4 viikon iässä tapauskohtaisen harkinnan perusteella.

5 § Kastratio ja sterilisaatio

Eläinlääkäriliitto pitää erittäin hyvänä asiana, että porsaiden kirurgisesta kastraatiosta luovutaan vuoden 2035 alusta alkaen, vaikkakin siirtymäaika on pitkä. On myös hyvä, että siirtymäajalla vaaditaan ensin tulehduskipulääkkeen ja myöhemmin lisäksi paikallispuudutuksen käyttöä. Eläinten hyvinvointia ajatellen siirtymäajat olisivat kuitenkin voineet olla lyhyempiä.

Koskeeko pykälä myös vasektomiaa? Jos koskee, pitäisi tämä mainita.

Burdizzot tulisi muuttaa esimerkiksi toimenpiteeseen soveltuviksi kastraatiopihdeiksi. Burdizzo on vain yksi pihtimerkki, eivätkä väkäselliset Burdizzot aina ole paras mahdollinen pihtivaihtoehto.

7 § Eläintenpitoon liittyvät välttämättömät toimenpiteet ja 8 § Ulkonäön muuttamiseen tähtäävät ja muut kielletyt toimenpiteet

Eläinlääkäriliitto pitää erittäin hyvänä sitä, ettei porsaiden hampaiden katkaisu, karjun torahampaiden katkaisu ja kukon taaksepäin tai sisäänpäin osoittavan varpaan katkaiseminen ole enää sallittua. On myös hyvä, että koiran kannuskynsien ja kissan kynsien rutiininomaisen poisto kielletään nyt selkeästi.

9 § Kelpoisuus keinosiementämiseen ja 10 § Kelpoisuus muiden keinollisen lisäämisen toimenpiteiden tekemiseen

Asetuksessa asetetaan pätevyysvaatimuksia ainoastaan siementäjälle, muttei sperman kerääjälle. Nämä eivät välttämättä ole sama henkilö. Sperman keräämiseenkin voi liittyä riskejä. Esimerkiksi hygieniaan liittyvää osaaminen on erittäin tärkeää myös sperman kerääjällä.

Uutta asetuksessa on muille kuin eläinlääkäriammattin harjoittajille sallittu nautojen rektaalisesti tehtävä ultraäänitutkimus. Eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetun lain 2 §:n perusteluissa rajataan suurilla eläimillä peräsuolen kautta tehtävät ultraäänitutkimukset vain eläinlääkäriin koulutuksen saaneiden tehtäväksi näihin liittyvien eläinsuojelullisten riskien vuoksi. Eläinlääkäriliitto katsoo, että näiden riskien takia suurilla eläimillä peräsuolen kautta tehtävät ultraäänitutkimukset tulisi yhä rajata vain eläinlääkäriammattin harjoittajien tehtäväksi.

Lisäksi on syytä korostaa, että rektaalitutkimusta ultraäänellä tehtäessä edellytetään laajaa asiantuntemusta niin normaalista lisääntymisfysiologiasta kuin lisääntymisen häiriöistäkin. Ultraäänitutkimuksessa on kyettävä havaitsemaan mahdolliset epänormaalit löydökset, tulkittava ne oikein ja arvioitava hoidon tarve. Nämä taidot sisältyvät vain eläinlääkärin koulutukseen. Lisäksi diagnoosin teko edellyttää eläinlääkärin koulutusta ja siksi se on rajattu ammatinharjoittamislaissa ainoastaan eläinlääkäreille.

Suomen Eläinlääkäriliitto ry

Kunnioittaen,
Mikko Turku
puheenjohtaja